

Η Διαχείριση των Νερών στην Κύπρο-Οδηγία Πλαίσιο περί Υδάτων

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΣΑΒΒΙΔΟΥ
Εκτελεστικός Μηχανικός 1^{ης} Τάξης,
στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Η Κύπρος συγκαταλέγεται στις πιο φτωχές σε νερό χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γι' αυτό η διαχείριση των σπάνιων υδατικών μας πόρων αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε τις τελευταίες δεκαετίες. Για να έχουμε μια βιώσιμη διαχείριση των νερών απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση και διερεύνηση όλων των τεχνικών, κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών παραγόντων, που επηρεάζουν και επηρεάζονται από το νερό σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης. Η νέα περιβαλλοντική προσέγγιση στο μοντέλο ανάπτυξη-διαχείριση των υδατικών μας πόρων προσφέρεται μέσα από τις πρόνοιες της Ευρωπαϊκής Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ περί Υδάτων (ΟΠΥ), που έχει ήδη ενσωματωθεί στο Δίκαιο της Κυπριακής Δημοκρατίας με το Νόμο του 2004 (Ν13(Ι)/2004).

Η Οδηγία αυτή αντιμετωπίζει το νερό ως οικολογικό αγαθό και εμπλέκει το κοινό στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για το νερό και το περιβάλλον. Επιπλέον, παρέχει νέες ευκαιρίες για τη βιώσιμη χρήση, τη διαχείριση και την πρόληψη περαιτέρω υποβάθμισης των νερών, δίνοντας κατευθυντήριες γραμμές για την ετοιμασία Σχεδίων και Προγραμμάτων με στόχο την επίτευξη «καλής κατάστασης» για όλα τα νερά μέχρι το 2015, ή το αργότερο μέχρι το 2027.

Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων

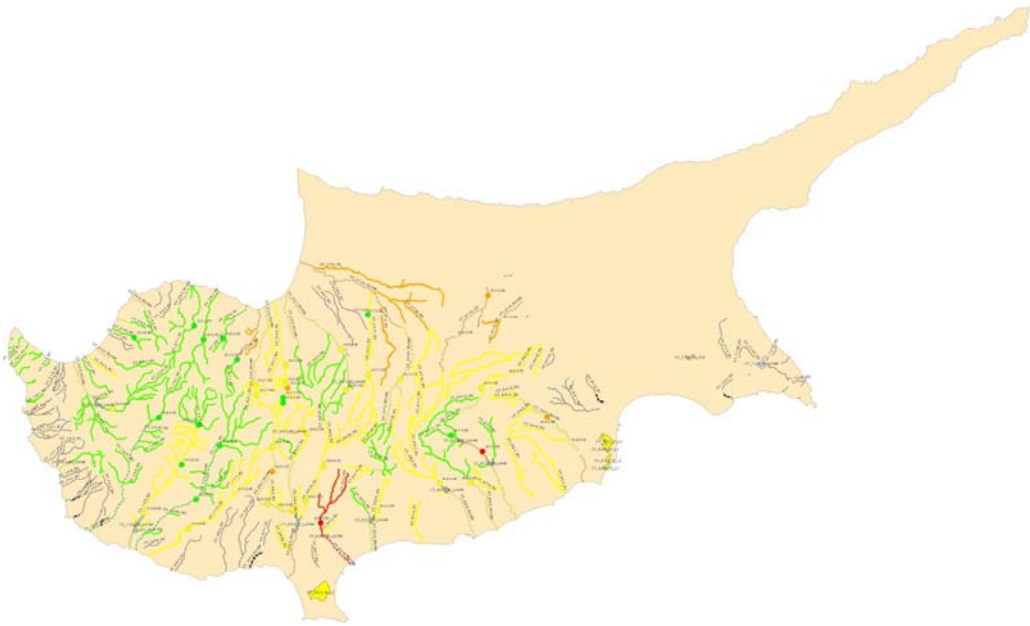
Τα σημαντικότερα ζητήματα διαχείρισης των νερών στην Κύπρο αφορούν: α) την υπεράντληση των υπόγειων υδροφόρων, β) τις υδρομορφολογικές αλλοιώσεις κατάντη των φραγμάτων, γ) τη ρύπανση των νερών από γεωργικές δραστηριότητες, από κτηνοτροφικά /βιομηχανικά απόβλητα και από αστικά λύματα, δ) τη χρήση και διάθεση επικίνδυνων ουσιών, ε) την ανάγκη αναδιοργάνωσης των υπηρεσιών διαχείρισης υδατικών πόρων, και στ) τα τοπικά ζητήματα /μελλοντικές τάσεις συμπεριλαμβανομένων των κλιματικών αλλαγών και του τουρισμού. Με βάση τα ζητήματα αυτά και την κατάσταση όλων των επιφανειακών υπόγειων και παράκτιων υδάτινων σωμάτων, όπως αυτή προέκυψε μέσω του προγράμματος παρακολούθησης, ετοιμάστηκε το Προκαταρκτικό Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων και προσδιορίστηκαν τα κατάλληλα μέτρα σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης.

Το Προκαταρκτικό Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων καταγράφει την υφιστάμενη κατάσταση των νερών, θέτει τους στόχους για τη βελτίωση της κατάστασής τους και καθορίζει το

Πρόγραμμα Μέτρων για την επίτευξη των στόχων αυτών. Το Σχέδιο καλύπτει μια εξαετή περίοδο 2009-2015 και με βάση την Οδηγία υπόκειται σε άλλες δυο αναθεωρήσεις, μία το 2021 και άλλη μία το 2027, οπότε και θα πρέπει όλα τα νερά, επιφανειακά, υπόγεια και παράκτια να βρίσκονται σε καλή κατάσταση.

Το Πρόγραμμα Μέτρων αποτελείται από τα βασικά και τα συμπληρωματικά μέτρα. Τα βασικά μέτρα έχουν σχέση με την εφαρμογή της Κοινοτικής Νομοθεσίας για την προστασία των νερών και περιλαμβάνουν 13 Ευρωπαϊκές Οδηγίες και 11 άλλα ζητήματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν, όπως μεταξύ άλλων, η εφαρμογή της αρχής ανάκτησης κόστους για τις υπηρεσίες ύδατος με βάση την αρχή «ο ρυπαίνων /χρήστης πληρώνει», η προώθηση της αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού, η διασφάλιση της ποιότητας του πόσιμου νερού, ο έλεγχος των σημειακών και των διάχυτων πηγών ρύπανσης, ο έλεγχος της απόληψης επιφανειακού και υπόγειου νερού, ο έλεγχος και η αδειοδότηση τεχνικού εμπλουτισμού. Τα συμπληρωματικά μέτρα είναι όλα εκείνα που έχουν σχέση με τις ιδιαιτερότητες της χώρας μας, για αντιμετώπιση τοπικής κλίμακας ή εξειδικευμένης φύσεως ζητημάτων, όπως τα Νομοθετικά /διοικητικά /οικονομικά ή φορολογικά μέτρα που θα πρέπει να λάβουμε, οι Κώδικες Ορθών Πρακτικών, τα μέτρα διαχείρισης της ζήτησης νερού, τα μέτρα επαναχρησιμοποίησης του ανακυκλωμένου νερού, οι εγκαταστάσεις αφαλατώσεων, οι εθελοντικές περιβαλλοντικές συμφωνίες κ.ά. Τα μέτρα αναλύθηκαν σε επίπεδο κόστους/αποτελεσματικότητας και εντοπίστηκαν οι αναμενόμενες θετικές/αρνητικές επιπτώσεις σε στρατηγικό επίπεδο ως προς διάφορους τομείς του ανθρωπογενούς, κοινωνικού και οικολογικού περιβάλλοντος και εξετάστηκαν οι εναλλακτικές δυνατότητες εφαρμογής τους.

Επιπρόσθετα, έχει ετοιμαστεί Σχέδιο Διαχείρισης της Ξηρασίας, στο οποίο προσδιορίστηκαν έξι δείκτες ξηρασίας για έγκαιρη πρόβλεψη και αντιμετώπιση των περιόδων λειψυδρίας, καθώς και μελέτη για την αναθεώρηση της υδατικής πολιτικής με επανεκτίμηση των διαθέσιμων υδατικών πόρων και των αναγκών μας σε νερό για την επόμενη εικοσαετία. Το Προκαταρκτικό Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων με το Πρόγραμμα Μέτρων είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων www.wfd.wdd/moa.gov.cy και υπόκειται σε διαβούλευση με το κοινό μέχρι το Νοέμβριο του 2010. Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης θα ληφθούν υπόψη στην τελική επιλογή των πλέον συναινετικών μέτρων με βάση τα οποία θα ολοκληρωθεί το Πρώτο Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων της Κύπρου, το Δεκέμβριο του 2010. Στη συνέχεια, θα πρέπει να κατασκευαστούν τα όποια έργα προαπαιτούνται, ώστε να είναι αποτελεσματική η εφαρμογή των μέτρων και να πετύχουμε την βιώσιμη διαχείριση των νερών μας.

Οικολογική κατάσταση ποτάμιων σωμάτων

Πράσινο: καλή κατάσταση

Κίτρινο : μέτρια κατάσταση

Πορτοκαλί: ελλιπής κατάσταση

Κόκκινο: κακή κατάσταση

Γκρίζο: μη ταξινομημένα υδάτινα σώματα